

Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny obowiązujący w Pozytywnym Żłobku nr 4 w Gdańsku

Wstęp

Niniejszy plan opiekuńczo-wychowawczy został opracowany w oparciu o Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz Konwencję o Prawach Dziecka, z uwzględnieniem wytycznych zawartych w poradniku Fundacji Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego¹.

Działania opieramy na najnowszych osiągnięciach wiedzy psychologicznej i pedagogicznej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb każdego dziecka oraz ścisłej współpracy z rodziną. Plan jest dynamiczny i będziemy go aktualizować w miarę pojawiania się nowych regulacji oraz ewaluacji własnych działań.

Wizytówka instytucji

Pozytywny Żłobek nr 4 w Gdańsku

- Organ prowadzący: Fundacja Pozytywne Inicjatywy z siedzibą w Pucku
- Nr wpisu do rejestru: w dniu 25 lutego 2021 r. pod nr 133

Lokalizacja:

- Adres: Syriusza 50, 80-299 Gdańsk
- Dostęp do środków transportu: Na terenie żłobka zlokalizowany jest parking dla 12 samochodów osobowych w tym 1 miejsce dla niepełnosprawnych. W najbliższej okolicy znajdują się przystanki autobusowe linii 169, 171, 179, 210, N1.
- Bliskość terenów zielonych: W najbliższej okolicy znajdują się 3 parki: Park przy ulicy Bliźniąt, Park Chirona oraz Park Diany. Żłobek usytuowany z dala od głównej ulicy.

Struktura i zasoby:

- Liczba miejsc: 100;
- Grupy wiekowe: Maluszki (10 – 20 m.ż), średniaki (21 – 30 m.ż.), starszaki (31 – 38 m.ż);
- Dostępność specjalistycznych sal: Brak sal specjalistycznych;
- Przestrzenie zewnętrzne: Plac zabaw oraz zielony teren rekreacyjny;

Kierownictwo i kontakt:

- Dyrektor: Marta Budny
- Osoby kontaktowe: Marta Budny – dyrektor żłobka, tel. 538-127-653, e-mail: m.budny@pozytywneinicjatywy.pl;

¹ oficjalna strona internetowa najmlodsi.pl

- Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci: Duże, przestronne i widne sale pobytu dziennego z bezpośrednim dostępem do łazienek, zapewnione wyjścia ewakuacyjne bezpośrednio z sal pobytu dziennego, drzwi wejściowe dodatkowo zabezpieczone zamkiem magnetycznym, teren żłobka ogrodzony, dodatkowo ogrodzone plac zabaw i teren rekreacyjny; W żłobku używa się atestowanych i certyfikowanych sprzętów i zabawek.
- Dostosowanie obiektu: budynek parterowy bez przeszkód architektonicznych posiada miejsce parkingowe i toaletę dla osób niepełnosprawnych;
- Monitoring: zainstalowany monitoring obejmujący sale pobytu dziennego, korytarze oraz parking do celów zapewnienia bezpieczeństwa oraz przeciwpożarowych;

I. Cele ogólne

1. **Zapewnienie bezpieczeństwa i dobrostanu dziecka:** Tworzenie środowiska fizycznego i emocjonalnego, w którym dziecko czuje się bezpiecznie, jest akceptowane i szczęśliwe.
2. **Wspieranie wszechstronnego rozwoju:** Rozwijanie kompetencji poznawczych, społeczno-emocjonalnych, fizycznych i kreatywnych, adekwatnie do etapu rozwojowego każdego dziecka.
3. **Indywidualizacja wsparcia:** Rozpoznawanie i reagowanie na indywidualne potrzeby, zdolności i tempo rozwoju każdego dziecka.
4. **Budowanie pozytywnych relacji:** Tworzenie silnych więzi z opiekunami i rówieśnikami, rozwijanie umiejętności społecznych, w tym poczucia przynależności do grupy i zainteresowania innymi.
5. **Promowanie zdrowego stylu życia:** Kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych, higienicznych i ruchowych.
6. **Współpraca z Rodzicami/Opiekunami prawnymi:** Budowanie partnerskiej relacji, dzielenie się informacjami i wspieranie rodziców w ich roli wychowawczej.

II. Cele szczegółowe

Cele szczegółowe są realizowane w codziennej pracy żłobka i umożliwiają rozwój wiedzy, umiejętności i dyspozycji dzieci. Cele szczegółowe są dopasowane do indywidualnych możliwości dzieci w danej grupie. Wśród celów szczegółowych wyróżniamy:

1. **Kształtowanie samodzielności, poczucia świadomości ciała:**
 - Zachęcanie dzieci do wykonywania czynności samoobsługowych, takich jak jedzenie, ubieranie się i mycie rąk, z odpowiednim wsparciem ze strony opiekunów.
 - Rozwijanie świadomości ciała poprzez zabawy ruchowe, takie jak wskazywanie części ciała oraz swobodne eksplorowanie przestrzeni.
2. **Kształtowanie świadomości i umiejętności regulowania własnych potrzeb:**
 - Wspieranie dziecka w komunikowaniu potrzeb fizjologicznych, emocjonalnych i społecznych.
 - Pomaganie w nazywaniu i rozpoznawaniu sygnałów wysyłanych przez własne ciało (np. głód, zmęczenie, chęć odpoczynku).
3. **Rozwój sprawności fizycznej, koordynacji ruchowej, integralności sensorycznej:**
 - Organizowanie swobodnych zabaw ruchowych na świeżym powietrzu i w sali, sprzyjających rozwojowi motoryki dużej (bieganie, wspinanie się) i małej (chwytywanie, manipulowanie przedmiotami).
 - Stosowanie różnorodnych materiałów i bodźców sensorycznych (np. masa plastyczna, piasek, farby), aby wspierać integrację sensoryczną.
4. **Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji u siebie i innych osób, samoregulacji emocjonalnej:**
 - Nazywanie emocji dziecka i innych osób w codziennych sytuacjach, np. "widzę, że jesteś radosny".
 - Wspieranie dziecka w szukaniu sposobów na radzenie sobie z trudnymi emocjami, np. poprzez przytulanie, uspokajającą melodię lub zabawę.

- 5. Kształtowanie tożsamości, poczucia odrębności, świadomości własnego „ja”, świadomości swoich potrzeb:**
- Używanie imienia dziecka, docenianie jego osiągnięć i wysiłków, aby wzmacniać poczucie własnej wartości.
 - Zachęcanie do dokonywania prostych wyborów (np. zabawka, kolor kredki), co pomaga w budowaniu poczucia sprawczości.
- 6. Kształtowanie uważności na inne dzieci i ich potrzeby:**
- Tworzenie okazji do wspólnych zabaw, które uczą dzielenia się i współpracy.
 - Zwracanie uwagi dziecka na potrzeby rówieśników, np. "Kolega jest smutny, może chcesz go przytulić?".
- 7. Kształtowanie gotowości do porozumiewania się, umiejętności komunikacyjnych i językowych:**
- Prowadzenie rozmów z dzieckiem, opowiadanie bajek i czytanie książeczek.
 - Stymulowanie mowy poprzez zabawy, piosenki, naśladowanie dźwięków i wspieranie rozwoju motoryki małej.
- 8. Kształtowanie ciekawości, wytrwałości i gotowości do poznawania świata:**
- Stwarzanie możliwości do swobodnej eksploracji otoczenia i eksperymentowania.
 - Wspieranie dziecka w pokonywaniu drobnych trudności i dążeniu do celu podczas zabawy.
- 9. Rozwój umiejętności utrzymywania wspólnego pola zainteresowania i uwagi:**
- Organizowanie zajęć w małych grupach, które wymagają koncentracji, np. wspólne budowanie wieży z klocków.
 - Czytanie książeczek i opowiadanie historii, co angażuje uwagę dzieci na dłuższy czas.
- 10. Rozwijanie i poszerzanie wiedzy i rozumienia otaczającego świata:**
- Prowadzenie zajęć tematycznych (np. o zwierzętach, porach roku), które rozwijają słownictwo i wiedzę o świecie.
 - Wspieranie procesów myślowych poprzez zadawanie pytań, które zachęcają do poszukiwania odpowiedzi i wyciągania wniosków.

III. Standardy opieki i bezpieczeństwa

- 1. Warunki lokalowe i sanitarne:**
- Pomieszczenia spełniają wszystkie normy BHP, ppoż. i sanitarne.
 - Dostęp do bezpiecznych, czystych i odpowiednio wyposażonych sal zabaw i łazienek.
 - Regularna dezynfekcja i wentylacja pomieszczeń.
 - Zapewnienie odpowiedniej temperatury i wilgotności powietrza.
 - Dostęp do bezpiecznego placu zabaw i/lub terenu rekreacyjnego na świeżym powietrzu.
 - Każdego dnia dzieci mają zapewnione dwie formy odpoczynku w żłobku: na leżaczkach lub na dywanie.
- 2. Kwalifikacje i liczba personelu:**
- Personel posiadający wymagane kwalifikacje, regularnie podnoszący swoje kompetencje poprzez szkolenia i kursy.

- Zapewnienie odpowiedniego stosunku liczby opiekunów do liczby dzieci, zgodnego z obowiązującymi przepisami.
- Wszyscy pracownicy posiadają aktualne badania lekarskie i zaświadczenia o niekaralności.

3. Procedury bezpieczeństwa:

- Opracowane i przestrzegane procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych (np. pożar, choroba dziecka, wypadek).
- Regularne przeglądy sprzętu i zabawek pod kątem bezpieczeństwa użytkowania, do użytku dopuszczone wyłącznie sprzęty i zabawki posiadające wymagane atesty i certyfikaty;
- Procedury wydawania dzieci upoważnionym osobom.
- System monitoringu i kontroli dostępu do placówki.
- Regularne szkolenia personelu z zakresu pierwszej pomocy.

4. Żywnienie:

- Dostosowanie jadłospisu do wieku i indywidualnych potrzeb dzieci, w tym alergii i nietolerancji pokarmowych (na podstawie pisemnych zaleceń lekarskich).
- Dieta zbilansowana, zgodna z aktualnymi normami żywieniowymi dla dzieci w wieku do lat trzech.
- Używanie świeżych, wysokiej jakości produktów.
- Stały dostęp do wody pitnej.

5. Higiena i zdrowie:

- Przestrzeganie zasad higieny osobistej (częste mycie rąk, odpowiednie warunki do przewijania).
- Codzienna obserwacja dzieci pod kątem objawów chorobowych.
- Izolowanie dzieci z objawami infekcji do momentu odebrania przez rodziców.
- Prowadzenie dokumentacji dotyczącej dziecka.

IV. Proces wychowawczo-edukacyjny

1. Indywidualne podejście do rozwoju dziecka:

- Obserwacja i dokumentowanie postępów każdego dziecka w różnych obszarach rozwoju.
- Tworzenie indywidualnych planów wsparcia dla dzieci z deficytami rozwojowymi, we współpracy ze specjalistami (np. psycholog, logopeda).
- Dostosowanie aktywności i materiałów do etapu rozwojowego i zainteresowań dziecka.
- Aktywne słuchanie i komunikacja – przejawia się poprzez komentowanie zaobserwowanych działań dziecka, wyrażanie zainteresowania działaniami dziecka.

2. Rozwój poznawczy:

- Stymulowanie ciekawości i eksploracji świata poprzez zabawę (manipulowanie przedmiotami, eksploracja sensoryczna).
- Rozwijanie mowy i komunikacji poprzez rozmowy, czytanie książeczek, śpiewanie piosenek, nazywanie przedmiotów i czynności.

- Wspieranie rozwoju logicznego myślenia i rozwiązywania problemów (proste układanki, zabawy konstrukcyjne).
- Wprowadzanie elementów edukacji przez ruch i doświadczanie.

3. **Rozwój społeczno-emocjonalny:**

- Tworzenie bezpiecznej atmosfery sprzyjającej wyrażaniu emocji.
- Uczenie empatii i nawiązywania relacji z rówieśnikami i dorosłymi.
- Wspieranie budowania poczucia własnej wartości i autonomii (np. samodzielne ubieranie, jedzenie, wybór zabawki).
- Kształtowanie umiejętności współpracy i dzielenia się.
- Uczenie zasad i norm społecznych w sposób zrozumiały dla dziecka.
- Opiekunka towarzysząc dzieciom podczas eksploracji środowiska zawsze jest w pobliżu miejsca, gdzie dzieci się bawią.
- Włączanie się do zabawy dzieci, jeśli tego potrzebują lub wyłączenie się z zabawy, jeśli obecność dorosłego nie jest niezbędna.

4. **Rozwój fizyczny i motoryczny:**

- Zapewnienie dużej ilości ruchu na świeżym powietrzu i w sali.
- Stymulowanie rozwoju dużej i małej motoryki poprzez zabawy ruchowe, manipulacyjne (układanki, klocki, rysowanie).
- Kształtowanie koordynacji ruchowej i równowagi.
- Rozwijanie samodzielności w zakresie czynności samoobsługowych (jedzenie, picie, mycie rąk).

5. **Rozwój kreatywny:**

- Stwarzanie możliwości do swobodnej ekspresji artystycznej (rysowanie, malowanie, lepienie, zabawy z muzyką i tańcem).
- Rozwijanie wyobraźni poprzez zabawy tematyczne i twórcze.
- Zachęcanie do eksperymentowania z różnymi materiałami i technikami.
- Dostarczanie materiałów, przedmiotów i narzędzi, które mogą rozwijać i wzbogacać aktywności i zabawy dzieci.
- Pomaganie dzieciom w zrozumieniu świata – opisywanie jak działa to, co robią, jakie są obserwowane zależności, łącznie przyczyny i skutku, pokazywanie chronologii wydarzeń, przewidywanie.

Planowane aktywności – przykładowy harmonogram dnia i rodzaje zajęć

W naszym żłobku priorytetem jest zachowanie stabilnego **rytmu dnia**, który daje dzieciom poczucie bezpieczeństwa i przewidywalności, jednocześnie oferując elastyczność i swobodę wyboru aktywności. Poniżej przedstawiamy przykładowe rodzaje aktywności, które są integralną częścią codziennego harmonogramu.

Przykładowy harmonogram dnia:

7:00 - 8:30 – Powitanie, zabawy swobodne, adaptacja dzieci.

8:30 - 9:00 – Śniadanie.

9:00 - 9:30 – Czynności higieniczne, przygotowanie do zajęć.

9:30 - 10:15 – Zajęcia dydaktyczne i zabawy rozwojowe (np. sensoryczne, plastyczne).

10:15 – 10:30 – II śniadanie

10:30 - 11:30 – Pobyt na świeżym powietrzu (spacery, zabawy w ogrodzie).

11:30 - 12:00 – Obiad

12:00 - 13:30 – Drzemka i wyciszenie.

13:30 - 14:00 – Czynności higieniczne, przygotowanie do podania zupy.

14:00 - 14:30 – Zupa

14:30 - 17:00 – Zabawy swobodne, powtórzenie zajęć, zabawy z muzyką, rekreacja na świeżym powietrzu, pożegnanie z dziećmi.

15:30 - Podwieczorek

Rodzaje aktywności realizowanych w ciągu dnia:

1. Zabawy rozwijające sprawność fizyczną (motoryka duża i mała, koordynacja):

- **Codzienne zabawy na świeżym powietrzu:** Bieganie, skakanie, wspinanie się na bezpiecznych konstrukcjach, zabawy z piłką (rzucanie, łapanie, kopanie).
- **Zabawy ruchowe z elementami gimnastyki:** Przetaczanie się po podłodze, pełzanie przez tunele, raczkowanie, naśladowanie ruchów zwierząt.
- **Tory przeszkód:** Układanie miękkich materacy, poduszek, niskich tuneli, przez które dzieci mogą się czołgać, wspinać, przechodzić.
- **Zabawy taneczne do muzyki:** Swobodny taniec, naśladowanie ruchów opiekuna, taniec z rekwizytami (chustki, wstążki).
- **Ćwiczenia równowagi:** Chodzenie po linii na podłodze, stawanie na jednej nodze (z pomocą), zabawy na balansujących deskach (bezpiecznych).
- **Zabawy z rzutem i chwytem:** Rzucanie miękkimi piłkami do celu, łapanie toczących się piłek.
- **Zabawy manipulacyjne rozwijające motorykę małą:** Układanie klocków (różnej wielkości), układanie prostych puzzli, nawlekanie dużych koralików, przewlekanie sznurówek, zapinanie guzików, suwaków.
- **Zabawy grafomotoryczne:** Rysowanie dużymi kredkami, mazakami, malowanie palcami, ugniatanie ciastoliny, masy solnej.

2. Aktywności angażujące zmysły (sensoryczne):

- **Dotyk:**
 - **Kąci sensoryczny:** Materiały o różnej fakturze (jedwab, futro, filc, gąbka, szorstkie tkaniny) do dotykania i rozpoznawania.
 - **Zabawy z wodą:** Przelewanie, chlapanie, zanurzanie rąk w wodzie o różnej temperaturze (bezpiecznej).
 - **Zabawy z sypkimi materiałami:** Ryż, makaron, kasza, piasek kinetyczny, kasztany, żołądź – przesypanie, zagrzebywanie rąk.
 - **Masa sensoryczna:** Ciastolina, masa solna, glina – ugniatanie, watkowanie, formowanie.
 - **Dotykowe książeczki:** Z elementami do dotykania i odkrywania.
- **Wzrok:**
 - **Kontrastowe obrazki:** Prezentowanie czarno-białych obrazków dla niemowląt, a następnie kolorowych, prostych kształtów.
 - **Zabawy z światłem:** Latarka w ciemnym pomieszczeniu, bańki mydlane.

- **Kolorowe pojemniki:** Segregowanie przedmiotów według kolorów, zabawy z kolorowymi klockami.
- **Lusterka:** Obserwacja siebie i otoczenia w lusterkach.
- **Słuch:**
 - **Instrumenty muzyczne:** Granie na prostych instrumentach (grzechotki, bębenki, dzwonki).
 - **Słuchanie muzyki:** Różne gatunki muzyki (klasyczna, relaksacyjna, dziecięca).
 - **Zabawy dźwiękonaśladowcze:** Naśladowanie odgłosów zwierząt, pojazdów, ludzi.
 - **Opowiadanie bajek z modulacją głosu:** Zmieniając intonację, tempo, głośność.
- **Węch i smak (pod ścisłym nadzorem):**
 - **Węch:** Wąchanie bezpiecznych, naturalnych zapachów (owoce, warzywa, zioła, przyprawy – w szczelnych pojemnikach).
 - **Smak:** Degustacja różnorodnych owoców i warzyw podczas posiłków (zgodnie z dietą i bezpiecznym rozmiarem kawałków).

3. Zabawy językowe i komunikacyjne:

- Czytanie książeczek, opowiadanie bajek, recytowanie wierszyków.
- Śpiewanie piosenek z pokazywaniem.
- Rozmowy z dziećmi, nazywanie przedmiotów, osób, czynności, emocji.
- Zabawy paluszkowe, onomatopieczne.
- Zabawy logopedyczne (dmuchanie, parskanie).

4. Zabawy rozwijające samodzielność i podejmowanie decyzji:

- Samodzielne wybieranie zabawek z dostępnych opcji.
- Wybór miejsca do zabawy.
- Samodzielne jedzenie (pod nadzorem).
- Samodzielne ubieranie/rozbieranie (proste elementy).
- Samodzielne mycie rąk, korzystanie z toalety/nocnika.
- Pomoc w prostych pracach porządkowych (zbieranie zabawek).

5. Zabawy społeczne i wspierające przynależność do grupy:

- Zabawy w kręgu (powitalne, pożegnalne).
- Zabawy z podziałem na role (np. "dom", "sklep" – dla starszych dzieci).
- Wspólne budowanie z klocków, tworzenie prac plastycznych.
- Zabawy wymagające współdziałania (np. turlanie piłki, chusta animacyjna).
- Nauka dzielenia się zabawkami i przestrzenią.

Powyższe aktywności są elastycznie dopasowywane do wieku, potrzeb i nastrojów dzieci w danym dniu, a także do zmieniających się pór roku i tematyki zajęć.

V. Wskazówki metodyczne dla opiekunów

Aktywności wspierające rozwój przynależności do grupy i zainteresowania innymi

Cel: Wspieranie u dzieci poczucia przynależności do grupy, budowanie pozytywnych relacji z rówieśnikami i dorosłymi oraz rozbudzanie zainteresowania innymi dziećmi.

Zadania opiekunów: [UWAGA: ujednoczyć zapis – stosować konsekwentnie 'personel' lub 'opiekunowie'.]

1. **Tworzenie bezpiecznej i akceptującej atmosfery:**

- Uśmiech, ciepły ton głosu, indywidualne powitania i pożegnania z każdym dzieckiem. Opiekun często znajduje się w fizycznej bliskości dzieci, siedząc obok nich na ich poziomie, np. na podłodze lub przy stole;
- Budowanie rutyn i przewidywalności dnia, co daje dzieciom poczucie bezpieczeństwa.
- Opiekun pozwala dzieciom na popełnianie błędów i zachęca do samodzielnego ich naprawiania/rozwiązywania problemów, jeżeli są na to gotowe oraz akceptuje wyrażanie emocji przez dzieci;
- Reagowanie na potrzeby emocjonalne dzieci, pocieszanie, przytulanie. Opiekun odzwierciedla emocje dzieci, ich radość i entuzjazm oraz inne emocje. Stara się utrzymać pozytywne emocje w kontakcie z dziećmi, żartuje z nimi, uśmiecha się i śmieje, reaguje na interakcje z dziećmi w ciepły sposób; Jest uważny na trudne momenty dzieci (zmęczenie, przestymulowanie) i wspiera je, aranżując zmiany w otoczeniu, dostosowując ton głosu i styl interakcji do sytuacji; Pozwala dzieciom się przytulać i utrzymywać fizyczną bliskość w odpowiedzi na werbalne lub niewerbalne intencje dzieci.
- Okazywanie szacunku dzieciom, wyrażając to również poprzez formy grzecznościowe: „dziękuję ci”, „proszę”.
- Uprzedzanie dzieci o działaniu, które będzie podejmowane z ich udziałem i oczekiwanie na ich reakcję, żeby mieć pewność, że dzieci rozumieją sytuację

2. **Wspieranie interakcji rówieśniczych:**

- Organizowanie zabaw w małych grupach (np. 2-3 dzieci), które sprzyjają nawiązywaniu kontaktu.
- Zachęcanie do wspólnych aktywności (np. budowanie z klocków, rysowanie przy jednym stole).
- Komentowanie pozytywnych interakcji: "Zobacz, jak Ania podaje ci klocek!", "Wspólnie budujecie wysoką wieżę!".
- Pomaganie w rozwiązywaniu drobnych konfliktów, ucząc dzielenia się i czekania na swoją kolej.
- Używanie imion dzieci podczas rozmów z nimi i o nich, np. "Pamiętasz, jak wczoraj Franek śmiał się z tej piosenki?".
- Swobodne dołączanie opiekuna do zabawy i aktywności z dziećmi lub oddalanie się, gdy dzieci go nie potrzebują;

3. **Rozwijanie empatii i zainteresowania innymi:**

- Nazywanie i omawianie emocji (swoich, dzieci, postaci z bajek): "Widzę, że jesteś smutny", "Zuzia jest zadowolona, bo dostała ulubioną zabawkę".
- Zachęcanie do obserwowania innych: "Popatrz, co robi Krzyś", "Jak myślisz, co czuje lalka?".
- Czytanie książeczek, które poruszają tematykę relacji, przyjaźni, różnic i podobieństw.
- Organizowanie zabaw, w których dzieci mogą naśladować innych lub wcielać się w różne role.

4. Wspieranie poczucia wspólnoty grupowej:

- Tworzenie prostych, powtarzalnych rytuałów grupowych (np. wspólna piosenka na powitanie, okrzyk przed posiłkiem).
- Wywieszanie wspólnych prac plastycznych dzieci.
- Stosowanie zwrotów typu "nasza grupa", "razem zrobimy", "my wszyscy".
- Organizowanie "kącika wspomnień" z zdjęciami dzieci z różnych aktywności grupowych.

Aktywności wspierające samodzielność i podejmowanie decyzji

Cel: Umożliwienie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących, wspieranie ich samodzielności i poczucia sprawczości.

Aktywności i zadania opiekunów: [UWAGA: ujednolicić zapis – stosować konsekwentnie 'personel' lub 'opiekunowie'.]

1. Wybory i preferencje:

- **Wybór zabawki/aktywności:** "Chcesz bawić się klockami czy samochodami?", "Dziś czytamy o zwierzętach czy o pojazdach?".
- **Wybór miejsca:** "Chcesz siedzieć obok Zosi czy obok Krzysia?".
- **Wybór posiłku (w ograniczonym zakresie):** "Chcesz dziś marchewkę czy ogórka do obiadu?", "Wolisz jabłko czy banana na podwieczorek?".
- **Wybór ubrania (jeśli to możliwe i bezpieczne):** "Chcesz założyć zieloną czy niebieską koszulkę?".

2. Samodzielność w czynnościach samoobsługowych:

- **Jedzenie:** Zachęcanie do samodzielnego jedzenia łyżeczką/widelcem, picia z kubeczka. Opiekun zaprasza dzieci do wspólnego nakrywania do stołu i sprzątanania po posiłku oraz daje dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.
- **Ubieranie/rozbieranie:** Pozwalanie na samodzielne zdejmowanie i zakładanie prostych elementów garderoby (czapka, rękawiczki, buty na rzepy).
- **Higiena:** Zachęcanie do samodzielnego mycia rąk, wycierania nosa, korzystania z nocnika/toalety. Opiekun opisuje czynności higieniczne, jakie wykonuje razem z dzieckiem, żeby dziecko wiedziało, co będzie się z nim działo w kontakcie z dorosłym. Informuje dziecko o zamiarze zmiany mu pieluszki i upewnia się, że dziecko rozumie jego intencje
- **Sprzątanie:** Wspólne sprzątanie zabawek po zabawie, odkładanie książeczek na miejsce.

3. Podejmowanie decyzji w kontekście grupowym:

- **Wspólne ustalanie zasad (prostych):** "Co robimy z klockami po zabawie?", "Jak dbamy o książeczki?".
- **Wybór piosenki/zabawy grupowej:** "Jaką piosenkę zaśpiewamy teraz?", "W co się dziś bawimy?".
- **Proste głosowania:** np. podniesienie ręki na znak wyboru.

4. Wspieranie inicjatywy:

- Zachęcanie dzieci do proponowania własnych zabaw i aktywności.
- Pozwalanie na samodzielne rozwiązywanie prostych problemów (np. jak dosięgnąć zabawkę, jak otworzyć pudełko).
- Chwalenie za podjęte próby i wysiłek, niezależnie od wyniku.

Aktywności wspierające komunikację i współpracę dzieci w grupie

Cel: Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i współpracy między dziećmi, budowanie pozytywnych relacji w grupie.

Zadania opiekunów:

1. Modelowanie komunikacji:

- Używanie jasnego, prostego języka.
- Nazywanie przedmiotów, czynności i emocji.
- Zadawanie pytań otwartych, zachęcających do wypowiedzi.
- Słuchanie dzieci z uwagą i odpowiadanie na ich komunikaty (werbalne i niewerbalne).

2. Stwarzanie okazji do rozmów i interakcji:

- Organizowanie "kręgów" lub wspólnych spotkań, gdzie dzieci mogą się przywitać, opowiedzieć o czymś krótkim (np. co widziały w drodze do żłobka).
- Prowokowanie sytuacji, w których dzieci muszą się ze sobą komunikować (np. wspólna zabawa, gdzie jedno dziecko potrzebuje pomocy drugiego).
- Zachęcanie do zadawania pytań rówieśnikom: "Zapytaj Jasia, czy chce się z tobą bawić".

3. Wspieranie współpracy:

- Organizowanie zabaw wymagających współdziałania (np. budowanie dużej konstrukcji, wspólne przeciąganie liny, zabawy z chustą animacyjną).
- Podkreślanie znaczenia wspólnego działania: "Udało nam się to zrobić, bo pracowaliśmy razem!".
- Uczucie dzielenia się zabawkami i przestrzenią.
- Pomaganie w negocjacjach i kompromisach: "Może najpierw ty pobawisz się mieniem, a potem oddasz go Zuzi?".

4. Rozwijanie języka emocji i potrzeb:

- Uczucie dzieci, jak wyrażać swoje potrzeby i uczucia w sposób akceptowalny społecznie: "Powiedz, że nie chcesz", "Powiedz, że to cię boli".
- Pomaganie w nazywaniu emocji u siebie i innych: "Widzę, że jesteś zły, bo kolega zabrał ci zabawkę".
- Uczucie proszenia o pomoc i oferowania pomocy innym.

5. Wykorzystanie literatury i piosenek:

- Czytanie bajek i śpiewanie piosenek, które promują współpracę, przyjaźń i pozytywne relacje społeczne.
- Odgrywanie scenek, w których dzieci uczą się, jak komunikować się i współpracować.

Aktywności wspierające twórczą ekspresję i poznawanie kultury

Cel: Zachęcanie dzieci do wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach, rozwijanie wrażliwości estetycznej i wprowadzanie w świat kultury.

Zadania opiekunów:

1. Stwarzanie warunków do swobodnej ekspresji artystycznej:

- **Dostępność materiałów:** Zapewnienie stałego dostępu do bezpiecznych i różnorodnych materiałów plastycznych (duże kartki, farby, kredki, plastelina, ciastolina, bibuła, piórka, skrawki materiałów).
- **Brak oceniania:** Zachęcanie do tworzenia bez narzucania schematów i oceniania efektu końcowego, skupiając się na procesie twórczym.
- **Przestrzeń do brudzenia się:** Umożliwienie swobodnej zabawy z materiałami, które mogą brudzić (np. farby, piasek, woda), z zapewnieniem odpowiedniego zabezpieczenia odzieży i otoczenia.
- **Wystawianie prac:** Ekspozycja prac dzieci w widocznym miejscu, podkreślając ich wartość i indywidualność.

2. Rozwijanie ekspresji w różnych formach:

- **Plastyka:** Malowanie palcami, gąbkami, pędzlami; rysowanie kredkami świecowymi, pastelami; lepienie z mas plastycznych; tworzenie kolaży z różnych materiałów; stemplowanie.
- **Muzyka:** Śpiewanie piosenek (także tych wymyślanych przez dzieci), zabawy rytmiczne z wykorzystaniem prostych instrumentów (grzechotki, bębenki, marakasy), swobodny taniec do muzyki o różnym tempie i nastroju.
- **Ruch i teatr:** Zabawy w naśladowanie (zwierząt, ludzi, przedmiotów); odgrywanie prostych scenek z ulubionych bajek; zabawy z chustą animacyjną, która prowokuje do różnorodnych ruchów.
- **Słowo:** Zachęcanie do opowiadania własnych historii (nawet prostych, złożonych z kilku słów); tworzenie rymowanek; zabawy z wierszykami i piosenkami.

3. Wprowadzanie w świat kultury:

- **Literatura:** Codzienne czytanie książeczek dostosowanych do wieku, z bogatymi ilustracjami. Wprowadzanie różnorodnych gatunków (bajki, wiersze, książki obrazkowe).
- **Muzyka:** Słuchanie różnorodnych gatunków muzyki (klasyczna, etniczna, dziecięca, relaksacyjna). Poznawanie dźwięków różnych instrumentów.
- **Sztuki wizualne:** Oglądanie reprodukcji znanych obrazów (dostosowanych do percepcji dziecka), prostych rzeźb. Rozmowy o kolorach, kształtach, emocjach wyrażonych w sztuce.

- **Tradycje i zwyczaje:** Włączanie elementów lokalnych tradycji i zwyczajów w codzienne aktywności (np. regionalne piosenki, proste zabawy ludowe).
- **Wizyty/spotkania:** Zapraszanie do żłobka osób z różnych zawodów (np. muzyk, artysta – w formie dostosowanej do wieku dzieci) lub organizowanie krótkich, bezpiecznych wyjść (np. do biblioteki, na wystawę dla dzieci, jeśli to możliwe i bezpieczne).

4. **Docenianie i wspieranie:**

- Chwalenie dzieci za ich wysiłek i zaangażowanie w proces twórczy, nie tylko za efekt końcowy.
- Zadawanie pytań otwartych o ich prace: "Co namalowałeś?", "Co czujesz, kiedy tańczysz do tej muzyki?".
- Umożliwienie dzieciom dzielenia się swoimi pracami i pomysłami z rówieśnikami i opiekunami.

Aktywności wspierające poznawanie i doświadczanie otaczającego świata

Cel: Wspieranie naturalnej ciekawości dzieci i rozwijanie ich zdolności poznawczych poprzez stwarzanie warunków do swobodnej eksploracji, obserwacji i doświadczania otaczającego świata w bezpiecznym i stymulującym środowisku.

Zadania opiekunów i rodzaje aktywności:

1. Rozwijanie myślenia przyczynowo – skutkowego

- Organizowanie i prowadzenie zabaw z wodą, piaskiem oraz prostych eksperymentów, np. z mieszaniem kolorów.
- Zadawanie dzieciom pytań, które pobudzają do myślenia o konsekwencjach ich działań ("Co się stanie, gdy wlejesz za dużo wody?").

2. Kształtowanie umiejętności obserwacji i doświadczania

- Zachęcanie dzieci do aktywnego badania otoczenia. Obserwacja natury w ogrodzie (owadów, liści)
- Przygotowywanie materiałów sensorycznych i wykorzystywanie przyborów takich jak lupy do wspólnych obserwacji. Zabawa w kąciku sensorycznym (przesypywanie ziaren, dotykanie kamyczków). Wykorzystywanie zmysłu dotyku do odgadywania zawartości woreczków sensorycznych.
- Opisywanie dzieciom tego, co dzieje się wokół nich podczas spacerów.

3. Nauka używania określeń dla cech przedmiotów

- Wzbogacanie słownictwa dzieci poprzez nazywanie cech przedmiotów (kolor, kształt, wielkość, faktura). Opisywanie ulubionych zabawek, porównywanie przedmiotów.
- Prowadzenie zabaw w porównywanie i sortowanie przedmiotów. Sortowanie klocków, pluszaków lub innych zabawek według określonych cech.

4. Opanowanie określeń przestrzennych

- Ukrywanie przedmiotów i naprowadzanie dzieci na ich lokalizację za pomocą określeń przestrzennych.
- Używanie pojęć przestrzennych podczas zabawy i sprzątanía ("połóż na półce", "schowaj do pudełka").

5. Zachęcanie do eksploracji:

Pozwalanie dzieciom na swobodne badanie otoczenia (np. w ogrodzie, na placu zabaw), dotykanie różnych faktur (liście, piasek, woda), bezpieczne eksperymentowanie z przedmiotami.

Celebrowanie świąt i ważnych wydarzeń

Cel: Kształtowanie postawy otwartości, ciekawości i szacunku wobec różnorodności kulturowej poprzez aktywne poznawanie oraz wspólne celebrowanie świąt, tradycji i ważnych wydarzeń wywodzących się z polskiego kręgu kulturowego oraz wybranych tradycji innych kultur.

Zadania opiekunów i rodzaje aktywności:

1. Święta i uroczystości cykliczne:

- **Boże Narodzenie:** Wspólne śpiewanie kolęd, ozdabianie choinki (bezpiecznymi ozdobami), tworzenie prostych prac plastycznych o tematyce świątecznej, opowiadanie o tradycjach.
- **Wielkanoc:** Malowanie pisanek (bezpiecznymi farbami), tworzenie wiosennych dekoracji, zabawy z zajęczkiem.
- **Dzień Babci i Dziadka:** Tworzenie laurek/prezentów, nauka krótkich wierszyków/piosenek.
- **Dzień Mamy i Taty:** Podobnie jak Dzień Babci i Dziadka, z naciskiem na wyrażanie miłości i wdzięczności.
- **Karnawał/Bal Przebierańców:** Zabawy taneczne, proste stroje, radosna atmosfera.
- **Dzień Dziecka:** Specjalne zabawy, niespodzianki, aktywności na świeżym powietrzu.

2. Wydarzenia sezonowe i tematyczne:

- **Powitanie wiosny:** Tworzenie Marzanny (bezpiecznej), zabawy z kwiatami i ptakami.
- **Jesienne zabawy:** Zbieranie liści, kasztanów, żołądki, tworzenie jesiennych kompozycji.
- **Dzień Pluszowego Misia:** Dzieci przynoszą swoje misie, wspólne zabawy z misiami, czytanie bajek o misiach.
- **Dzień Kolorów:** Ubieranie się w określone kolory, zabawy sensoryczne z kolorowymi przedmiotami.

3. Sposoby celebrowania:

- **Dostosowanie do wieku:** Aktywności powinny być proste, angażujące zmysły i dostosowane do możliwości rozwojowych dzieci do 3 lat.
- **Elementy sensoryczne:** Wykorzystanie muzyki, świateł, zapachów, różnorodnych faktur.
- **Wspólne przygotowania:** Włączanie dzieci w proste przygotowania (np. mieszanie ciasta, ozdabianie, sortowanie).
- **Opowiadanie i wyjaśnianie:** Rozmowy z dziećmi o znaczeniu danego święta/wydarzenia w prosty i zrozumiały sposób.
- **Zaangażowanie rodziców:** Zachęcanie rodziców do udziału w wybranych uroczystościach lub do wspierania przygotowań w domu. Uzgadnianie świąt o znaczeniu kulturowym czy religijnym z rodzicami;

- **Dokumentowanie:** Robienie zdjęć, tworzenie kroniki, aby dzieci i rodzice mogli wracać do miłych wspomnień.
4. **Wydarzenia indywidualne:**
- **Urodziny dziecka:** Krótkie celebrowanie urodzin w grupie (np. zaśpiewanie "Sto lat", mały upominek/laurka od grupy), z poszanowaniem życzeń rodziców i prawa dziecka do odmowy lub rezygnacji ze świętowania lub z fragmentu rytuału (np. przytulenia przez inne dzieci).

VI. Współpraca z rodzicami

1. Komunikacja:

- **Codzienna:** Codzienne przekazywanie informacji na temat samopoczucia i aktywności dziecka.
 - Narzędzia komunikacji: aplikacja LiveKid, krótkie rozmowy w szatni.
- **Spotkania:** Organizowanie spotkań z rodzicami indywidualnych (wg potrzeb) i grupowych (przynajmniej raz w roku).

2. Podnoszenie kompetencji rodzicielskich:

- **Warsztaty i materiały:** Organizowanie warsztatów dla rodziców oraz udostępnianie sprawdzonych materiałów.
- **Wspólne aktywności:** Proponowanie rodzicom aktywności, które mogą wykonać wspólnie z dzieckiem poza placówką.
- **Biblioteczka:** Proponowanie rodzicom wartościowych książek i artykułów na tematy wychowawcze. itp.

3. Włączanie w życie żłobka:

- **Wydarzenia:** Wspólne organizowanie świąt i imprez okolicznościowych. Plan wydarzeń na dany rok ogłaszany będzie na wrześniowym spotkaniu organizacyjnym:
- **Wolontariat:** Zapewnienie możliwości angażowania się rodziców w życie instytucji. Obszary wolontariatu: pomoc w organizacji wydarzeń, malowanie sali, opieka nad ogródkiem,

4. Indywidualizacja:

Regularne rozmowy z rodzicami na temat potrzeb i postępów dziecka, dostosowywanie działań do indywidualnych potrzeb.

VII. Monitorowanie i ewaluacja planu

1. **Systematyczna obserwacja dzieci:** Prowadzenie dokumentacji obserwacji pedagogicznych, notatek o rozwoju i potrzebach dzieci w kartach obserwacji.
2. **Obserwacje zajęć z dziećmi:** kończące się podsumowaniem i przekazaniem informacji zwrotnych opiekunom.
3. **Analiza postępów:** Okresowa analiza zebranych danych, weryfikacja skuteczności zastosowanych metod i strategii.
4. **Ankiety i rozmowy z rodzicami:** Zbieranie opinii i sugestii od rodziców w celu doskonalenia pracy placówki.

5. **Samoocena personelu:** Regularna refleksja nad własnymi działaniami, wypełnianie ankiety samooceny, identyfikacja mocnych stron i obszarów wymagających poprawy.
6. **Modyfikacja planu:** Plan OWE jest rokrocznie analizowany i dostosowywany do możliwości placówki oraz potrzeb dzieci, które aktualnie do niej uczęszczają